

Sujungtos bylos C-544/03 ir C-545/03

Mobistar SA

prieš

Commune de Fléron

ir

Belgacom Mobile SA

prieš

Commune de Schaerbeek

(Conseil d'État (Belgija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) – Telekomunikacijų paslaugos – Direktyva 90/388/EEB – 3c straipsnis – Visų apribojimų panaikinimas – Komunaliniai mokesčiai už GSM ryšio bokštus, stiebus ir antenas“

Generalinio advokato P. Léger išvada, pateikta 2005 m. balandžio 7 d. I-0000

2005 m. rugsėjo 8 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas I-0000

Sprendimo santrauka

1. *Laisvė teikti paslaugas — Sutarties nuostatos — Taikymo sritis — Mokestinės priemonės — Taikymas — Ribos*

(EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis))

2. *Laisvė teikti paslaugas — Apribojimai — Telekomunikacijų sritis — Mokestis už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą — Leistinumas — Sąlygos*

(EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis))

3. *Konkurencija — Valstybės įmonės bei įmonės, kurioms valstybės narės suteikia specialias arba išimties teises — Telekomunikacijų sritis — Direktyva 90/388 — Draudimas nustatyti apribojimus, susijusius su infrastruktūra — „Apribojimo“ sąvoka — Mokestis už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą — Netaikymas — Sąlygos*

(Komisijos direktyvos 90/388 3c straipsnis)

1. Sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) reikalauja ne tik panaikinti bet kokią paslaugų teikėjo, įsisteigusio kitoje Bendrijos valstybėje narėje, diskriminaciją dėl pilietybės, bet ir panaikinti bet kokį apribojimą, net jeigu jis vienodai taikomas tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek teikėjams, kurie įsisteigė kitose valstybėse narėse, jeigu šis apribojimas draudžia arba labiau riboja teikėjo, įsisteigusio kitoje valstybėje narėje, kurioje jis teisėtai teikia savo analogiškas paslaugas, veiklą. Minėtas 59 straipsnis taip pat draudžia taikyti bet kokius nacionalinius teisės aktus, dėl kurių paslaugas tarp valstybių narių teikti tampa sudėtingiau, nei jas

teikti tik vienoje valstybėje narėje.

Šiuo požiūriu nacionalinis mokestis, sudarantis kliūtis laisvei teikti paslaugas, gali būti draudžiamas, nesvarbu, ar jį nustato pati valstybė, ar vietinės valdžios institucija. Tačiau Sutarties 59 straipsnis netaikomas priemonėms, dėl kurių teikiant aptariamas paslaugas tik atsiranda papildomų sąnaudų.

(žr. 28–31 punktus)

2. Sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms arba vietinėms valdžios institucijoms nustatyti mokestį už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai, taikomą vienodai tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek kitų valstybių narių teikėjams bei darantį vienodą poveikį paslaugų teikimui valstybės narės viduje bei tarp valstybių narių, jei nėra parodyta, jog vietos mokesčių kaupiamasis poveikis trukdo laisvai teikti judriojo telefono ryšio paslaugas.

(žr. 34–35 ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

3. Direktyvos 90/388 dėl konkurencijos telekomunikacijų paslaugų rinkose su daliniais pakeitimais, susijusiais su laisvosios konkurencijos telekomunikacijų rinkose įgyvendinimu, padarytais Direktyva 96/19/EB, 3c straipsnyje numatyta, jog turi būti panaikinti visi judriojo ir asmeninio ryšio sistemų operatoriams nustatyti apribojimai, susiję su infrastruktūra.

Mokesčių už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą ši nuostata neapima, išskyrus atvejus, kai jie – tiesiogiai ar netiesiogiai – naujų operatorių nenaudai sudaro palankesnes sąlygas operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimtinės teises, ir daro didelį poveikį konkurencijai.

(žr. 38, 50 ir rezoliucinės dalies 2 punktus)

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija)

SPRENDIMAS

2005 m. rugsėjo 8 d. (*)

„EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) – Telekomunikacijų paslaugos – Direktyva 90/388/EEB – Direktyvos 90/388 3c straipsnis – Visų apribojimų panaikinimas – Komunaliniai mokesčiai už GSM ryšio bokštus, stiebus ir antenas“

Sujungtose bylose C-544/03 ir C-545/03

dėl *Conseil d'État* (Belgija) 2003 m. gruodžio 8 d. Sprendimo, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. gruodžio 23 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą bylose

Mobistar SA (C-544/03)

prieš

Flérono komun?,

ir

Belgacom Mobile SA (C?545/03)

prieš

Schaerbeek komun?,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kur? sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teis?jai K. Lenaerts, N. Colneric (praneš?jas), E. Juhász ir M. Ileši?,

generalinis advokatas P. Léger,

pos?džio sekretor? M.?F. Contet, vyriausioji administrator?,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2005 m. sausio 20 d. pos?džiui,

išnagrin?j?s rašytines pastabas, pateiktas:

- *Mobistar SA*, atstovaujamos advokat? Y. van Gerven, A. Valtery ir A. Desmedt,
- *Belgacom Mobile SA*, atstovaujamos advokat? H. De Bauw ir P. Carreau,
- Flérono komunos, atstovaujamos advokato M. Vankan,
- Schaerbeeck komunos, atstovaujamos advokato J. Bourtembourg,
- Belgijos vyriausyb?s, atstovaujamos A. Goldman ir E. Dominkovits,
- Nyderland? vyriausyb?s, atstovaujamos H. G. Sevenster,
- Europos Bendrij? Komisijos, atstovaujamos J.?P. Keppenne, Shotter ir L. Ström van Lier,

išklaus?s 2005 m. balandžio 7 d. pos?dyje pateikt? generalinio advokato išvad?,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymai priimti prejudicin? sprendim? yra susij? su EB sutarties 59 straipsnio (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) ir 1990 m. birželio 28 d. Komisijos direktyvos 90/388/EEB d?l konkurencijos telekomunikacij? paslaug? rinkose (OL L 192, 1990, p. 10) su daliniais pakeitimais, susijusiais su laisvosios konkurencijos telekomunikacij? rinkose ?gyvendinimu, padarytais 1996 m. kovo 13 d. Komisijos direktyva 96/19/EB (OL L 74, 1996, p. 13, toliau – Direktyva 90/388), 3c straipsnio išaiškinimu.

2 Šie prašymai paduoti nagrinėjant du ginčus, kilusius tarp Belgijos judriojo telefono ryšio operatoriaus bendrovės *Mobistar SA* (toliau – *Mobistar*) ir bendrovės *Belgacom Mobile SA* (toliau – *Belgacom Mobile*). Šie operatoriai prašo panaikinti Flérono (Belgija) ir Schaerbeek (Belgija) komuną mokesčius, nustatytus atitinkamai už GSM antenas, stiebus ir bokštus arba išorines antenas.

3 2004 m. kovo 4 d. Teisingumo Teismo nutartimi bylos buvo sujungtos, kad kartu būtų vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimamas sprendimas.

Teisinis pagrindas

4 EB sutarties 59 straipsnio pirmojoje pastraipoje skelbiama:

„Pagal toliau išdėstytas nuostatas Bendrijoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra sąsistemų kitoje Bendrijos valstybėje negu valstybė, kurios subjektas yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos.“

5 EB sutarties 86 straipsnio pirmojoje pastraipoje (po pakeitimo – EB 82 straipsnio pirmoji pastraipa) skelbiama:

„Kaip nesuderinamas su bendrąja rinka, draudžiamas bet koks vienos ar keleto žmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, galintis paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.“

6 EB sutarties 90 straipsnyje (po pakeitimo – EB 86 straipsnis) skelbiama:

„1. Valstybės žmonėms bei žmonėms, kurioms valstybės narės suteikia specialias arba išimties teises, valstybės narės nepriima naujų teisės aktų ir nepalieka galiojančių, prieštaraujančių šioje Sutartyje nurodytoms taisyklėms, ypač toms taisyklėms, kurios yra nustatytos 12 straipsnyje ir 81–89 straipsniuose.

2. Žmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba pajamų gaunančioms monopolinėms žmonėms šioje Sutartyje nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos, yra taikomos, jeigu jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti patikėtą specialią uždavinių. Prekybos planavimui neturi būti daromas toks poveikis, kuris prieštarautų Bendrijos interesams.

3. Komisija užtikrina šio straipsnio nuostatų taikymą ir prireikus išleidžia valstybėms narėms skirtas atitinkamas direktyvas arba priima sprendimus.“

7 Direktyvos 90/388 3a straipsnyje skelbiama:

„Be 2 straipsnio antroje dalyje apibrėžtų sąlygų, valstybės narės, kurios licencijose arba leidimuose nustato bendras sąlygas, susijusias su judriojo ir asmeninio ryšio sistemomis, užtikrina, kad:

i) licencijų išdavimo sąlygose nebūtų sąlygų, nepagrįstų esminiais reikalavimais, o tais atvejais, kai sistemos yra skirtos plačiajai visuomenei, – viešosios paslaugos reikalavimais, nustatytais prekybos taisyklėse 3 straipsnio prasme;

ii) judriojo telefono ryšio operatoriams išduodamų licencijų sąlygos garantuotų skaidrą ir nediskriminacinę fiksuoto ir judriojo telefono ryšio operatorių, turinčių bendrą rangą, elgesį;

iii) licencijų išdavimo sąlygose nebūtų jokių nepagrįstų techninių apribojimų. Valstybės narės ypač neturi kliudyti turėti kelias licencijas arba riboti skirtingų technologijų, naudojančių skirtingus dažnius, pasiūlyti, kai yra prieinama daugelio standartų vėanga.

<...>

8 Direktyvos 90/388 3c straipsnyje skelbiama:

„Valstybės narės užtikrina, kad bus panaikinti visi judriojo ir asmeninio ryšio sistemų operatoriams nustatyti apribojimai, susiję su jų nuosavos infrastruktūros sukūrimu, trečiųjų šalių infrastruktūros panaudojimu ir infrastruktūros, kitos vėrangos ir vietų dalijimusi, jeigu jie šią infrastruktūrą naudoja veikeliai, dėl kurios buvo išduota licencija arba leidimas.“

9 Direktyvos 90/388 3b ir 3c straipsniai buvo nustatyti 1996 m. sausio 16 d. Komisijos direktyva 96/2/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 90/388/EEB, dėl judriojo ir asmeninio ryšio (OL L 20, p. 59). Direktyvos 96/2/EB pirmoje konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„atsižvelgiant į tai, kad 1994 m. lapkričio 23 d. pranešime, susijusiame su Žaliosios knygos dėl judriojo ir asmeninio ryšio iniciuotomis konsultacijomis, Komisija apibrėžė pagrindinius veiksmus, vykdytinus siekiant sukurti būtiną teisės aktų sistemą, kad būtų išnaudotas šios ryšio priemonės potencialas; kadangi ji primygtinai siekė kuo skubiau panaikinti visas sektoriuje išlikusias išimtinės ir specialios teisės visiškai taikant Bendrijos konkurencijos taisyklės ir, esant reikalui, pakeisti Direktyvą 90/388 <...>, paskutinį kartą pakeistą Direktyva 95/51/EB <...>; kadangi ji siekė panaikinti judriojo ryšio operatoriams, siekiantiems vykdyti veiklą, kuriai reikalingos licencijos arba leidimai, apribojimus laisvai naudoti ir plėsti jų tinklą, įskaitant teisę laisvai pasirinkti atitinkamą infrastruktūrą; kadangi ji manė, jog būtina imtis tokių veiksmų siekiant panaikinti esančius konkurencijos iškraipymus, ypač siekiant leisti šiems operatoriams valdyti savo sąnaudas.“

10 Šios direktyvos ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„atsižvelgiant į tai, kad keletas valstybių narių jau atvėrė tam tikrą judriojo telefono ryšio paslaugų rinką konkurencijai ir šioms paslaugoms nustatė licencijavimo sistemas; kadangi vis dėlto daugelyje valstybių narių licencijos išduodamos ribojant diskrecijos pagrindu arba operatoriams, konkuruojantiems su telekomunikacijų organizacijomis, taikomi techniniai apribojimai, pavyzdžiui, draudimas naudoti skirtingą infrastruktūrą nei ta, kurią teikia šios organizacijos; <...>“

11 Minėtos direktyvos šešioliktoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„<...> kadangi taip pat judriojo ryšio operatoriams taikomi apribojimai steigti savo nuosavą infrastruktūrą ir naudoti trečiųjų šalių infrastruktūrą lėtiną judriojo ryšio paslaugų plėtrą, ypač kadangi norint turėti veiksmingą galimybę skambinti ir priimti skambučių GSM tinkle esant užsienyje Europos mastu būtina bendra signalizavimo sistema, ir kadangi ne visos telekomunikacijų organizacijos Bendrijoje šią technologiją šiuo metu siūlo;

kadangi tokie apribojimai teikti ir naudoti infrastruktūrą apriboja kitose valstybėse narėse įsisteigusiems operatoriams teikti judriojo ir asmeninio ryšio paslaugas ir todėl yra nesuderinami su Sutarties 90 straipsniu, siejant jį su 59 straipsniu; kadangi kliudoma atsirasti konkurencijai judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo srityje, nes telekomunikacijų organizacijos nesugeba patenkinti judriojo telefono ryšio operatoriaus prašymo dėl infrastruktūros arba jį gali patenkinti tik apmokestindami pagal tarifus, kurie nėra orientuoti į nagrinėjamo tinklo elementų sąnaudas, šie apribojimai neišvengiamai sudaro palankesnes sąlygas telekomunikacijų organizacijoms, teikiančioms fiksuoto telefono ryšio paslaugas, ir kurioms dauguma valstybių narių išsaugo

išimties teisės; kadangi apribojimas teikti ir naudoti infrastruktūrą yra Sutarties 90 straipsnio, siejant jį su 86 straipsniu, pažeidimas; kadangi todėl valstybės narės turi panaikinti šiuos apribojimus ir, pateikus prašymą, be diskriminacijos suteikti atitinkamiems judriojo telefono ryšio operatoriams, siekiantiems steigti savo nuosavą infrastruktūrą, prieigą prie ribotų išteklių, įskaitant radijo dažnius.“

12 1997 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/13/EB dėl bendrųjų leidimų ir individualių licencijų išdavimo telekomunikacijų paslaugų srityje bendrųjų principų (OL L 117, p. 15) 11 straipsnio 1 dalyje „Mokesčiai ir apmokėjimas už individualias licencijas“ skelbiama:

„Valstybės narės užtikrina, kad bet kokie iš žmonių reikalaujami su leidimų gavimo procedūromis susiję mokesčiai būtų skirti tik individualių licencijų išdavimo, administravimo, kontrolės ir gyvendinimo procedūrų administracinėms sąnaudoms padengti. Mokestis už individualių licencijų turi būti proporcingas atliktam darbui, o informacija apie jį pakankamai išsamiai paskelbta ir lengvai prieinama.“

13 Nuo 2003 m. liepos 25 d. Direktyva 90/388 ir Direktyva 97/13 buvo panaikintos atitinkamai 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose (OL L 249, p. 21) ir 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, p. 33), kurios yra vėlesnės nei nagrinėjamos pagrindinės bylos.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-544/03

14 1998 m. sausio 27 d. posėdyje Flérono komunos taryba nustatė mokestį už GSM bokštus, stiebus ir antenas. Mokestis buvo nustatytas trejiems metams: nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2000 m. gruodžio 31 dienos. Mokestis siekė 100 000 BEF už bokštą, stiebą arba anteną – jį turėjo sumokėti jo savininkas.

15 1999 m. balandžio 12 d. *Mobistar* paprašė *Conseil d'État* panaikinti minėtą mokestį.

16 Savo ieškinio pagrinduose dėl panaikinimo, kuriuos *Mobistar* pateikė siekdamas pagrįsti savo ieškinį, jis, be kita ko, teigia, kad šis ginčijamas mokestis nustato jo judriojo ryšio tinklo plėtros apribojimą, kuris draudžiamas pagal Direktyvos 90/388 3c straipsnį.

17 Manydamas, kad negali priimti sprendimo dėl šio ieškinio pagrindo pagrįstumo netaikydamas Bendrijos teisės normas, dėl kurios kyla aiškinimo problema, ir kad taip pat kyla klausimas dėl ginčijamo mokesčio atitikties EB 49 straipsniui, *Conseil d'État* nusprendė atidėti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos klausimus:

„1. Ar (EB) 49 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms valdžios institucijoms arba vietinės valdžios institucijoms priimti teisės aktą, kuriais nustatomas mokestis, susijęs su judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūra, naudojama teikiant paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai?

2. Ar Direktyvos 90/388 <...> 3c straipsnis, kuriuo siekiama panaikinti „visus apribojimus“, turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms valdžios institucijoms arba vietinės valdžios institucijoms priimti teisės aktą, kuriais nustatomas mokestis judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrai, naudojamai vykdant veiklą, kuriai reikalingos licencijos arba leidimai?“

Byla C-545/03

18 1997 m. spalio 8 d. posėdyje Schaerbeek komunos taryba patvirtino mokestį už išorines antenas, kuris pakeitė neseniai tos pačios komunos tarybos priimtą mokestį už parabolines antenas. Išorinė antena reikia laikyti ne tik parabolines antenas, bet ir judriojo telefono ryšio rėlinę arba kitokias antenas. Nustatytas mokestio dydis – 100 000 BEF už kiekvieną judriojo telefono ryšio rėlinę anteną ir 5 000 BEF – už kiekvieną parabolinę arba kitokią anteną.

19 1997 m. gruodžio 19 d. *Belgacom Mobile* paprašė *Conseil d'État* panaikinti minėtą mokestį.

20 Vienas iš pagrindų, pateiktas siekiant pagrįsti ieškinį, yra susijęs su Bendrijos nuostatų dėl aukštos kokybės judriojo telefono ryšio tinklo, kuriam netaikomas apribojimas, ypač Direktyvos 90/388 3c straipsnis, steigimo pažeidimu.

21 Taip pat manydamas, kad jis negali priimti sprendimo dėl šio ieškinio pagrindo pagrįstumo netaikydamas Bendrijos teisės normas, dėl kurios kyla aiškinimo klausimas, *Conseil d'État* nusprendė pagal EB 234 straipsnį pateikti du prejudicinius klausimus, tapatius pateiktiesiems byloje C-544/03.

Dėl prašymo atnaujinti žodinį proceso dalį

22 2005 m. gegužės 2 d. Nyderlandų vyriausybė Teisingumo Teismui pateikė prašymą dėl žodinio proceso dalies atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį.

23 Siekdama pagrįsti prašymą ši vyriausybė iš esmės tik nurodo, kad savo išvadose generalinis advokatas pasiūlė atsakymą grįsti pagrindais, skirtingais nei tie, kuriais remiasi prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateiktas teismas, t. y. Direktyva 97/13, dėl kurios visos šalys nei rašytinėse pastabose, nei teismo posėdyje pateiktose pastabose visiškai išsamiai nediskutavo. Ši vyriausybė nori pateikti savo pastabas.

24 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą arba šalį prašymu, gali priimti nutartį dėl žodinio proceso dalies atnaujinimo, vadovaudamasis Procedūros reglamento 61 straipsniu, jeigu jis mano, kad yra pakankamai informuotas arba byla turi būti išspręsta remiantis argumentu, dėl kurio šalys nediskutavo (žr. 2000 m. vasario 4 d. Nutarties *Emesa Sugar*, C-17/98, Rink. p. I-665, 18 punktą; 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Wouters ir kiti*, C-309/99, Rink. p. I-1577, 42 punktą ir 2004 m. kovo 30 d. Sprendimo *Alabaster*, C-147/02, Rink. p. I-3101, 35 punktą).

25 Tačiau nagrinėjamoje byloje Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad turi visus duomenis, reikalingus atsakyti į šioje byloje pateiktus klausimus, ir kad šie duomenys buvo aptarti proceso metu. Todėl prašymas atnaujinti žodinį proceso dalį yra atmestinas.

Dėl pirmojo klausimo

26 Pirmuoju klausimu prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateiktas teismas nori sužinoti, ar EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) draudžia priimti nacionalinės valdžios arba vietinės valdžios institucijos taisykles, kuriomis nustatomas mokestis už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai.

27 Nors pagal šiuo metu galiojančias Bendrijos taisykles tiesioginiai mokesčiai savaiame nepatenka į Bendrijos kompetencijos sritį, vis dėlto valstybės narės, įgyvendindamos savo

turim? kompetencij?, turi atsižvelgti ? Bendrijos teis? (žr. 1995 m. vasario 14 d. Sprendimo *Schumacker*, C?279/93, Rink. p. I?225, 21 punkt?; 2002 m. lapkri?io 21 d. Sprendimo *X ir Y*, C?436/00, Rink. p. I?10829, 32 punkt? ir 2004 m. kovo 11 d. Sprendimo *De Lasteyrie du Saillant*, C?9/02, Rink. p. I?2409, 44 punkt?).

28 Laisv?s teikti paslaugas srityje Teisingumo Teismas jau nusprend?, kad ši? laisv? ribojantis nacionalinis mokestis gali b?ti draudžiamas, nesvarbu, ar j? priima pati valstyb? nar?, ar vietin?s valdžios institucija (žr. 2001 m. lapkri?io 29 d. Sprendimo *De Coster*, C?17/00, Rink. p. I?9445, 26 ir 27 punktus).

29 Pagal Teisingumo teismo praktik? Sutarties 59 straipsnis reikalauja ne tik panaikinti bet koki? paslaug? teik?j?, ?sisteigusi? kitoje Bendrijos valstyb?je nar?je, diskriminacij? d?l pilietyb?s, ta?iau taip pat panaikinti bet kok? apribojim?, net jeigu jis vienodai taikomas tiek nacionaliniams paslaug? teik?jams, tiek teik?jams, ?sisteigusiems kitose valstyb?se nar?se, jeigu šis apribojimas draudžia arba labiau riboja teik?jo, ?sisteigusio kitoje valstyb?je nar?je, kurioje jis teis?tai teikia savo analogiškas paslaugas, veikl? (1994 m. rugpj?io 9 d. Sprendimo *Vander Elst*, C?43/93, Rink. p. I?3803, 14 punktas; min?to sprendimo *De Coster* 29 punktas).

30 Be to, Teisingumo Teismas jau nusprend?, kad min?tam 59 straipsniui prieštarauja toks nacionalini? taisykli? taikymas, kai paslaugas tarp valstybi? nari? teikti tampa sud?tingiau, nei jas teikti vienos valstyb?s nar?s viduje (min?to sprendimo *De Coster* 30 punktas ir jame nurodyta teism? praktika bei 39 punktas).

31 Ta?iau Sutarties 59 straipsnis netaikomas mokes?iams, d?l kuri? teikiant aptariamas paslaugas atsiranda tik papildom? s?naud? ir kurie daro poveik? pa?iam paslaug? teikimo tarp valstybi? nari? ir valstyb?s nar?s viduje b?dui.

32 D?l to, ar vietin?s valdžios institucij? gaunami mokes?iai, kaip ir nagrin?jami šiose pagrindin?se bylose, yra su min?tu EB 59 straipsniu nesuderinamas apribojimas, pažym?tina, kad tokie mokes?iai yra vienodai taikomi visiems judriojo telefono ryšio ?rangos, esan?ios atitinkamo vietos savivaldos organo teritorijoje, savininkams ir kad užsienio operatoriams šie mokes?iai – nei faktiškai, nei teisiškai – nedaro didesnio poveikio nei vietos operatoriams.

33 Nagrin?jami mokes?iai taip pat labiau neapsunkina nei paslaug? teikimo tarptautiniu lygmeniu, nei valstyb?s viduje. Aišku, nusta?ius mokes?ius už bokštus, stiebus ir antenas gali padid?ti judriojo telefono ryšio iš užsienio ? Belgij? tarifai, ir atvirkš?iai. Taigi mokestis gali daryti tok? pat? poveik? vidaus telefono ryšio paslaug? tarifams.

34 Reikia papildyti, kad iš bylos medžiagos neišplaukia, jog vietos mokes?i? kaupiamasis poveikis trukdo laisvai teikti judriojo telefono ryšio paslaugas tarp kit? valstybi? nari? ir Belgijos Karalyst?s.

35 ? pirm?j? klausim? reikia atsakyti, kad Sutarties 59 straipsnis (po pakeitim? – EB 49 straipsnis) neprieštarauja tam, kad nacionalin?s valdžios arba vietin?s valdžios institucija nustatyt? mokest? už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastrukt?r?, naudojam? teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai, taikom? vienodai tiek nacionaliniams paslaug? teik?jams, tiek kit? valstybi? nari? teik?jams bei darant? vienod? poveik? paslaug? teikimui valstyb?s nar?s viduje bei tarp valstybi? nari?.

D?l antrojo klausimo

- 36 Antruoju klausimu prašym? d?l prejudicinio sprendimo pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar mokes?iams už judriojo telefono ryš? taikomas Direktyvos 90/388 3c straipsnis.
- 37 Preliminariai konstatuotina, kad ryšio infrastrukt?ros mokes?iai renkami ne d?l licencijos išdavimo. Taigi Direktyva 97/13, kuria teismo pos?dyje remiasi *Mobistar*, netaikytina faktin?ms šios bylos aplinkyb?ms.
- 38 D?l Direktyvos 90/388 vis? pirma konstatuotina, kad 3c straipsnio tekstas tiek, kiek jis nustato judriojo ir asmeninio ryšio sistem? operatoriams nustatyt? „bet koki? apribojim?“, susijusi? su infrastrukt?ra, panaikinim?, neatmeta galimyb?s, kad pirma nurodyti apribojimai taip pat susij? su mokes?iais už judriojo telefono ryšio infrastrukt?r?.
- 39 Aiškinant Bendrijos teis?s nuostat?, reikia atsižvelgti ne tik ? jos tekst?, bet ir ? kontekst? bei teis?s akto, kuriame ji nustatyta, tikslus (be kita ko, žr. 1983 m. lapkri?io 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, Rink. p. 3781, 12 punkt?; 1984 m. vasario 21 d. Sprendimo *St. Nikolaus Brennerei*, 337/82, Rink. p. 1051, 10 punkt? ir 2005 m. birželio 7 d. Sprendimo *Vereniging voor Energie, Milieu en Water ir kt.*, C?17/03, Rink. p. I?0000, 41 punkt?).
- 40 Pirmin?je Direktyvos 90/388 redakcijoje buvo numatyta, kad valstyb?s nar?s turi panaikinti visas specialias arba išimtinės teises, suteiktas teikiant telekomunikacij? paslaugas, ta?iau ? jos taikymo srit? nebuvo ?trauktos judriojo telefono ryšio paslaugos. Siekiant išpl?sti jos apimt? ir ?traukti judriojo telefono ir asmeninio ryšio paslaugas, ji buvo iš dalies pakeista Direktyva 96/2.
- 41 Ši direktyva skirta nustatyti teis?s akt? sistem?, leidžian?i? panaudoti judriojo telefono ir asmeninio ryšio galimybes, kuo anks?iau panaikinant visas išimtinės ir speciali?ias teises, pašalinant apribojimus judriojo telefono ryšio operatoriams, norintiems užsiimti veikla, kuriai reikalinga licencija arba leidimas, laisvai naudoti ir pl?sti min?tus tinklus, taip pat pašalinant konkurencijos iškraipymus ir leidžiant šiems operatoriams valdyti savo s?naudas (žr. 2001 m. spalio 16 d. Sprendim?, *Komisija prieš Graikij?*, C?396/99 ir C?397/99, Rink. p. I?7577, 25 punkt? ir 2003 m. geguž?s 22 d. Sprendimo *Connect Austria*, C?462/99, Rink. p. I?5197, 96 punkt?).
- 42 Direktyva 96/2 yra pagr?sta EB sutarties 90 straipsnio 3 dalimi. Iš to aišku, kad Direktyvos 90/388 3c straipsnis taikomas tik tiems apribojimams, kurie nesuderinami su Sutarties 90 straipsniu.
- 43 Pagal Direktyvos 96/2 šešiolikt? konstatuojam?j? dal? ji buvo priimta atsižvelgiant ? situacij?, kai konkurencijai judriojo telefono ryšio paslaug? teikimo srityje buvo kliudoma, nes telekomunikacij? organizacijos negal?jo patenkinti judriojo telefono ryšio operatoriaus prašymo suteikti infrastrukt?r?, ir kad dauguma valstybi? nari? šioms organizacijoms išsaugojo išimtinės teises. Tur?dama omeny, kad apribojimas teikti ir naudoti infrastrukt?r? yra EB sutarties 90 straipsnio, siejant j? su EB sutarties 86 straipsniu, pažeidimas, Komisija padar? išvad?, jog valstyb?s nar?s turi panaikinti šiuos apribojimus ir atitinkamiems judriojo ryšio telefono operatoriams, siekiantiems ?steigti savo nuosav? infrastrukt?r?, pateikus prašym? be diskriminacijos suteikti prieig? prie ribot? ištekli?.
- 44 Iš to matyti, kad Direktyvos 90/388 3c straipsnyje nustatyti apribojimai turi šiuos bruožus: pirma, ryš? su istorini? operatori? turimomis išimtin?mis ir specialiosiomis teis?mis ir, antra, tai, kad pad?t? galima ištaisyti, suteikiant be diskriminacijos prieig? prie b?tin? ribot? ištekli?.
- 45 Taigi ji taikoma apribojimams, nustatytiems, pavyzdžiui, Direktyvos 96/2 ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje, t. y. apribojimui išduoti licencijas diskrecijos pagrindu arba technini? apribojim? taikymui išduodant licencijas operatoriams, konkuruojantiems su telekomunikacij?

organizacijomis, pavyzdžiui, draudimui naudoti skirtingą infrastruktūrą nei ta, kuri buvo suteikta šios organizacijos.

46 Be to, šio apribojimo sąvoką specifinė Direktyvos 90/388 3c straipsnio prasme patenka tik priemonės, kurios daro didelį poveikį konkurencijai.

47 Kita vertus, Direktyvos 90/388 3c straipsnis netaikomas nacionalinėms priemonėms, kurios vienodai taikomos visiems judriojo telefono ryšio operatoriams ir – tiesiogiai arba netiesiogiai – naujų konkuruojančių operatorių nenaudai nesudaro palankesnių sąlygų operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimties teises.

48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi užtikrinti, kad pagrindinėse bylose tenkinamos šios sąlygos.

49 Atlikdamas tyrimą prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas turi patikrinti mokesčių sukeliamas pasekmes, ypač atsižvelgdamas į tai laiką, kuomet kiekvienas aptariamas operatorius įėjo į rinką. Gali pasirodyti, kad operatoriai, turintys arba turėję specialias arba išimties teises, gali pasinaudoti kitų operatorių situacija, leidžiančia jiems amortizuoti savo tinklo steigimo sąnaudas. Be to, tai, kad į rinką įeinantiems operatoriams taikomi viešosios paslaugos pareigojimai, įskaitant teritorinio padengimo pareigojimą, gali jiems sudaryti, kiek tai susiję su jų sąnaudų valdymu, nepalankias sąlygas, palyginti su istoriniais operatoriais.

50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šio antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad mokesčiams už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą netaikomas Komisijos direktyvos 90/388/EEB 3c straipsnis, išskyrus atvejus, kai šie mokesčiai – tiesiogiai arba netiesiogiai – naujų operatorių nenaudai sudaro palankesnes sąlygas operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimties teises, ir turi didelį poveikį konkurencijai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Sutarties 59 straipsnis (po pakeitimų – EB 49 straipsnis) turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms arba vietinėms valdžios institucijoms nustatyti mokestį už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai, taikomą vienodai tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek kitų valstybių narių teikėjams bei darant vienodą poveikį paslaugų teikimui valstybės narės viduje bei tarp valstybių narių.

2. Mokesčiams už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą 1990 m. birželio 28 d. Komisijos direktyvos 90/388/EEB dėl konkurencijos telekomunikacijų paslaugų rinkose su daliniais pakeitimais, susijusiais su laisvosios konkurencijos telekomunikacijų rinkose įgyvendinimu, padarytais 1996 m. kovo 13 d. Komisijos direktyva 96/19/EB, 3c straipsnis netaikomas, išskyrus atvejus, kai šie mokesčiai – tiesiogiai arba netiesiogiai – naujų operatorių nenaudai sudaro palankesnes sąlygas operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimties teises, ir turi didelį poveikį konkurencijai.

Parašai.

* Proceso kalba: pranc?z?.